

Tilbud fra SESAM til Frøsamlernes medlemmer

Vores søsterforening i Sverige, SESAM, udgiver hvert år en imponerende frøliste. Mange af sorterne KUNNE være sjove at prøve i Danmark, men idéen med at få frø derovre fra, er at gøre sorterne tilgængelige i Danmark. Og det bliver de kun, hvis vi selv formerer sorterne op. Derfor laver vi et meget lille udpluk af deres frøliste hvert år, som det er muligt at bestille – på nøjagtig samme måde som hvis det havde været frø fra vores egen liste.

PUMPA

Cucurbita pepo

Lady Godivia Bush. En pumpe som odles enbart for frøna, vilka äts råa eller rostade.

SOMMARSQUASH

Cucurbita pepo

Libanes. Traditionell turkisk vitskallig sommarsquash. Mogna är de rätt stora frukterna hållbara ända fram till jul. Plantan är mycket produktiv.

TRÄDGÅRDSBÖNOR

Phaseolus vulgaris

BRYTBÖNOR

Anthbäcksböna. Syn. Gullspång. En kraftig buskböna med mörkgrönt bladverk och sneda små blad. Långa (8-12 cm) raka baljor som innehåller stora långsmala rödvioletta frön.

Bernadina. Buskböna. Ger långa, raka gröna baljor med god smak. Mycket rikgivande med elliptiska ljusbruna frön. Bönorna har odlats sedan sekelskiftet på en gård vid Lindesberg. Via fröuppropet. Synonym Kuvertböna.

Blå från Kärrboda. Buskböna. Plantan växer ganska kraftigt och ger gröna baljor av medelkvalitet. Mörkt blåaktiga frön som svartnar efterhand.

Bon Bon. Buskböna med gröna, långa, smala och runda baljor. Ger en tidig skörd och har en god smak. Elliptiskt vita frön. Odlingsvärd. Ursprung Daehnfeldt.

Fiskeby. Buskböna som inte blir så hög. Baljorna är gröna, raka och runda. Sorten ger rik skörd. Fröet är njurformat och svartiolett. En gammal svensk handelssort. Via fröuppropet.

Harplinge. Veka plantor som lätt böjs ned av de raka, trinda 11-15 cm långa baljorna som får blåaktiga strimmor vid mognaden. Stjälkarna är antocyanfärgade. Kommer från

Harplinge i Halland där de odlats sedan 1940-talet. Via fröuppropet.

Sigrids böna. En störböna som ger 15 cm långa baljor med insnörningar runt fröet. Kommer från fröuppropet och härstammar från Holland och har odlats sedan 1940-talet. Fröet är vitt.

Ståstorp. Lokal brytböna från Ståstorp i Närke med runda normallånga baljor. Är ganska sen. Buskböna. Spräckliga frön.

Svensk vit. En s k emigrantböna. Den är en störböna som ger långa smala baljor. God men rätt sen. Vita frön.

Tusen för en. En störböna med 12-15 cm långa, ganska smala med tiden buckliga baljor. Trådfri och god som ung, växer snabbt och ger en tidig skörd.

Zucker Perl Perfection. En kraftigtväxande, ca 1 m hög planta. Den har vita blommor och runda baljor. Mycket god.

KOKBÖNOR

Båstad. Lokal. Buskböna, lättodlad. Bönorna är beige-brun spräckliga.

Lönsboda. En spräcklig vit/lila njurformat böna från fröuppropet. Odlad i Halland sedan 1920-talet.

Månsagårdens. Lokal sort från Trolle-Ljungby, Skåne. Buskböna med gröna, ganska breda baljor med viss strimmighet i rött vid mognad. Fröet stort, spräckligt i röda och gulvita färger. Har odlats på samma gård sedan 1900-talets början. Tidigare tant Annas och Fjälkinge.

Rysk kejsarböna. Buskböna. Rikgivande. Påminner om bruna bönor men är vackert fläckiga i violett. Odlad i Östergötland sedan 1930-talet. Insänd till fröuppropet. Ej identisk med Emperor of Russia.

Rödhakeägg. Syn Robin's Egg. Engelsk störböna som ger blå-vitspräckliga ovalrunda bönor mot beige botten. Breda blåviolettera fläckiga baljor som ofta är böjda. Rik skörd.. Produktiv.

Sangre de Toro. En buskböna som sätter blommorna på långa stänglar.

Shirolustrucz-Kovina. Buskböna från Ryssland med ett ljust bladverk, den behöver lite stöd. Platta baljor som hastigt avsmalnar vid fästet. Fröet är gröngult.

Signes böna. Från Åby, Ramdala sn, Blekinge. Signe odlade själv denna böna in på 1950-talet. Kan även användas som skärböna. Baljorna är ganska korta, 10 cm, buckliga med utdragen spets. Tidig med brungula frön. Fröuppropet.

Sloalycke. Ganska långa baljor, 15 cm, rundade med smalt fäste. Fröet har en karakteristisk färg; ljust brunrosa med vita fläckar i olika nyanser. Smaken är neutral och frisk. Från fröuppropet och kan härstamma från USA.

Torsås. Synonym med Sloalycke. Normalstor buskböna med spetsiga, triangulära blad. Breda, ganska raka, platta baljor med spräckliga stora frön i rött och gulvitt. Har odlats på gården Sloalycke i mer än 50 år.

BONDBÖNOR

Vicia faba

Asarum. Lokalsort från Blekinge. Relativt låg, rikgivande. Vita bönor, medelstora.

Bohusböna. Små bruna frön. Bra avkastning.

Budapester Gemenge. Platta, gråbruna, njurformade, ganska små bönor, medelgod avkastning.

Bunyards. Brungröna, platta, små och njurformade. Låg avkastning. Få bönor.

Glömsta. Lantsort från socknen Grödinge.

Göteryd. Lokal sort från sydvästra Småland. 1900-talets början. Röd.

Lappland. Små gulbruna frö. Vålsoftande blommor.

Sigvards bondböna. Bönorna buckliga, gröna. Rik skörd. Från Osby, Skåne. Fröuppropet.

BLOMSTERBÖNOR

Phaseolus coccineus

Enorma. Hög rosenböna med rödoranga blommor och stora gröna baljor av skärbönetyper, 25-45 cm långa. Gammal tävlinssort. Kvalité som matböna, bra fryssort.

Silute. Litauisk blomsterböna med rödablommor och vita, mycket stora frön.

TRÄDGÅRDSÄRTOR

Pisum sativum

KOKÄRT

Liepaja. Torkärt med många rätt små gröna ärtor. Från Lettland. Kan även användas som spritärt. Bra avkastning.

Östgöta gulärt. Från Nordiska Genbanken. Högväxande.

MÄRGÄRT

Herzog von Albanien. Stora baljor. Frisk. God söt smak även på stora ärtor. Ett absolut fynd, tack vare Sesam.

SOCKERÄRT OCH BRYTÄRT

v. Macrocarpon

Märta. Sockerärt. Rödblommande, små späda gula skidor. Skulle kunna kallas vaxsockerärt.

Svartbjörby. Fröuppropet. Liten sockerärt, ca 5 cm, som äts när baljorna börjar bli runda. Skörd under 7-10 dagar. Något svagväxande planta, upp till 150 cm hög. I arv sedan 1875, från Boden.

Swedish Snow Pea. Emigrantsort från SSE. Medelhög. Produktiv.

GRÅÄRTOR

Pisum arvense

Annikka. Gråärt från Lettland. Höjd ca 150 cm. Små baljor, relativt små marmorade frön. Rikgivande.

Holma kvarn. Blåärt från Småland inkommen 2003.

Kölaröd. Gråärt från Tjörn. Gråa ärtor med svart prick.

Maglaby. Skånsk lokalsort. Antagligen den sista som odlades fältmässigt i Skåne.

Mycket hög, extremt stor bladmassa. Små ärtor som har olika färg, mörkbrun, mörkblå o melerade. Något sträv smak.

TRÄDGÅRDSSALLAT

Lactuca sativa vv.

Rose-Mary. Isbergssallat med rödtonade kanter på de yttre bladen. Stora huvuden, mycket god smak.

Rosenkrantz. Liten isbergssallat med något buckliga blad, överstänkta med vinröda fläckar och med bladkanter i mer rödrosa toner.

BLADBETA

Beta vulgaris v.cicla

Golden Chard. Gula stjälkar.

Groene Gewone. Från 1869. Helt grön mangold som liknar spenat och saknar breda ljusa bladskåft.

PIPLÖK

Allium fistulosum

Piplök Mossby smedja. NGB 23035 Ser mest ut som en storbladig gräslök. Underbar som första primör. Vacker blomning med vita blommor överdraget med gult frömjöl. Lätt att ta frö.

ÖVRIGA LÖKAR

Kajp Snårestad. *Allium scorodoprasum*. Skogslök, vildväxande kajp från Snårestad, Ystad kommun, Skåne.

BETOR

Beta vulgaris v.conditiva

Blankoma. En vit rödbeta som har allt utom färg! Söt, god smak utan beskhet och

"jordsmak", Fantastisk hållbarhet, spröd och saftig långt in på våren. Mycket stor avkastning. Underbar i råkostsallad och grytor - färgar inte ihjäl andra ingredienser.

Bulls Blood. Röd rund beta med blodfärgade blad. Bra smak. Lagringsduglig.

Burpees White. Halvstor rund vitbeta med bra lagring och helt utan besk- eller metallsmak.

KÅLROT

Brassica napus

Tällberg. Lokal sort från Siljansbygden, Dalarna. Rund, gul och med mild smak.

Öunakollane. Gul, apelrynd, från Estland.

MOROT

Daucus carota

De Luc. Något brett konisk Chantenay-typ, robust, orange, lagringsduglig och framför allt god.

Fidlers Exhibition. 10-15 cm kraftig, avsmalnande morot. God.

Kämpe. Rikgivande sort. London Torg-typ, dvs ganska kort och konisk och går bra på lerjord.

Marshalls Heavyweight. Stor, god.

Osinskaja. Rysk sort, trubbigt cylindrisk. Rötterna är krumma, de böjer sig nästan som oxhornsrovor. Krispig och ganska söt. Kan betraktas som en höstmorot, men även användbar som sommarmorot.

ROTPERSILJA

Petroselinum crispum v. Tuberosum

Korenviden. Tjeckisk handelssort.

ROTSELLERI

Apium graveolens v. rapaceum

Albin. Stor med vitt kött utan hålrum. Mycket god smak. Mycket god lagring. Från Tjeckien.

Dresdner Markt. Bra rotselleri med utmärkt lagringsegenskaper.

Magdeburger markt. Gammal 1800-talssort. Blir inte jättestor men god.

SVARTROT

Scorzonera hispanica

Rysk kämpe. Dansk kvalitetssort med jämna och fina rötter.

KORN

HAVRE

Lisbeth. Nakenhavre där 80% av kärnorna saknar skal. Vårsådd.

Lawina. Naketkorn helt utan skal. Vårsådd.

RÅG

Motto. Stråstyv och kraftig rågsort som förr även användes till takhalm. Höstsådd.

Petkus. Äldre rågsort med långa strån, kväver ogräs. Vårsådd.

Svedjeråg. Annorlunda rågsort med avlånga kärnor. Odlades förr med svedjebruk. Höstsådd.

VETE

Halländskt lantvete. Gammal halländsk vetesort, smakrik och långståig. Vårsådd.

Jacoby Borst. Höstvete, lantsort.

Svartemmer Gotland. Näst äldsta vetesorten.

Ölands vårvete. Från allkorn-projektet.

Öländskt lantvete. Gammal smakrik vetesort. Vårsådd.

KRYDDVÄXTER

Dill Lillys. Från gården Spjuthult i Närke. 80 cm hög, frisk, bra till blad och krondill.

BLOMMOR

Dang shen. *Codonopsis pilosula*. Flerårig klätterväxt med klockformiga blommor. Roten används som ersättning för Ginseng.

Höstkrokus. OBS! Inte den giftiga tidlösan. Den här blommar senare, när allt annat vilar. Ljus, nästan lysande blå i skymningen. Små "groddlökar" erbjudes.

HØR

Lin Iduna. Oljelin. Sort från Weibull AB. Släppt på marknaden 1965.

Lin Margareta. Spånadslin. Förädlad av Svalöv. På marknaden 1951-1966.